

Tendències

Nous enfocaments en la investigació

MARÍA-PAZ LÓPEZ
Barcelona

Cada creient viu la seva experiència religiosa a la seva manera, i aquest misteri personalíssim de relació amb la divinitat roman, la majoria de vegades, incomunicable per a tercers, sobretot si no comparteixen la seva fe. Com tantes activitats humanes, aquesta emoció s'esdevé al cervell, i cada vegada més, encara que tímidament, els científics investiguen què passa allà dins en moments de profunda espiritualitat. Neix d'aquesta manera una nova disciplina, que els nord-americans han batejat com a neuroteologia, un vocable que desperta poques simpaties a Europa.

A Espanya, el llibre del biòleg Ramon M. Nogués *Dioses, creencias y neuronas* (ed. Fragmenta) intenta posar el tema a l'abast del gran públic. Nogués, defensor d'aquest tipus d'estudis, no veu, tanmateix, encertada la denominació neuroteologia. Procedent de les veus gregues *theos* (Déu) i *logos* (estudi), la teologia és la disciplina consagrada a l'estudi de Déu i dels seus atributs i perfeccions. Per tant, la neuroteologia "equivaldria a investigar si el cervell capta Déu, quan Déu no és captible -alerta Nogués-. En canvi, la ciència neurològica sí que és competent per a l'estudi de la religió, que és una activitat humana, ja que el seu objectiu és veure què passa al cervell en les activitats humanes".

Nogués jutja més encertat parlar de neuroreligió, "una més de les paraules que han entrat en allò que Francisco Mora anomena neurocultura". Mora, fisiòleg de la Universitat Complutense i autor el 2007 del llibre *Neurocultura, una cultura basada en el cerebro* (ed. Alianza), afirma que

CRÍTQUES A LA NEUROTEOLOGIA

No es tracta de "buscar Déu al cervell" sinó de trobar-hi l'activitat espiritual

INVESTIGACIONS ALS EUA

Un equip va escanejar els cervells de monges resant i budistes meditant

"totes les cultures són un producte del funcionament últim del nostre cervell i dels codis que el governen", i que "la neurocultura és una reavaluació crítica de les humanitats des de la perspectiva nova de la neurociència", segons explica per correu electrònic des de la Universitat d'Iowa (Estats Units), on es troba com a professor visitant. Sorgeixen així altres enfocaments: neuroètica, neuroestètica, neuropolítica, neuroeconomia... i també neuroreligió.

El quid de la qüestió és aquest:

El despertar de la NEURORELIGIÓ

Més científics exploren la relació entre cervell i espiritualitat

què passa al cervell d'una persona quan resa o medita? "Hi ha una àmplia xarxa d'estructures que hi estan implicades -respon per e-mail des de Filadèlfia el doctor Andrew Newberg, autor del llibre *Principles of Neurotheology*, publicat el setembre als Estats Units-. Hi ha el lòbul frontal, que ens ajuda a focalitzar la ment en l'oració; el sistema límbic, que permet experimentar emocions

poderoses; i els lòbuls parietals, involucrats en el nostre sentit del nosaltres, i en la seva orientació en l'espai i el temps".

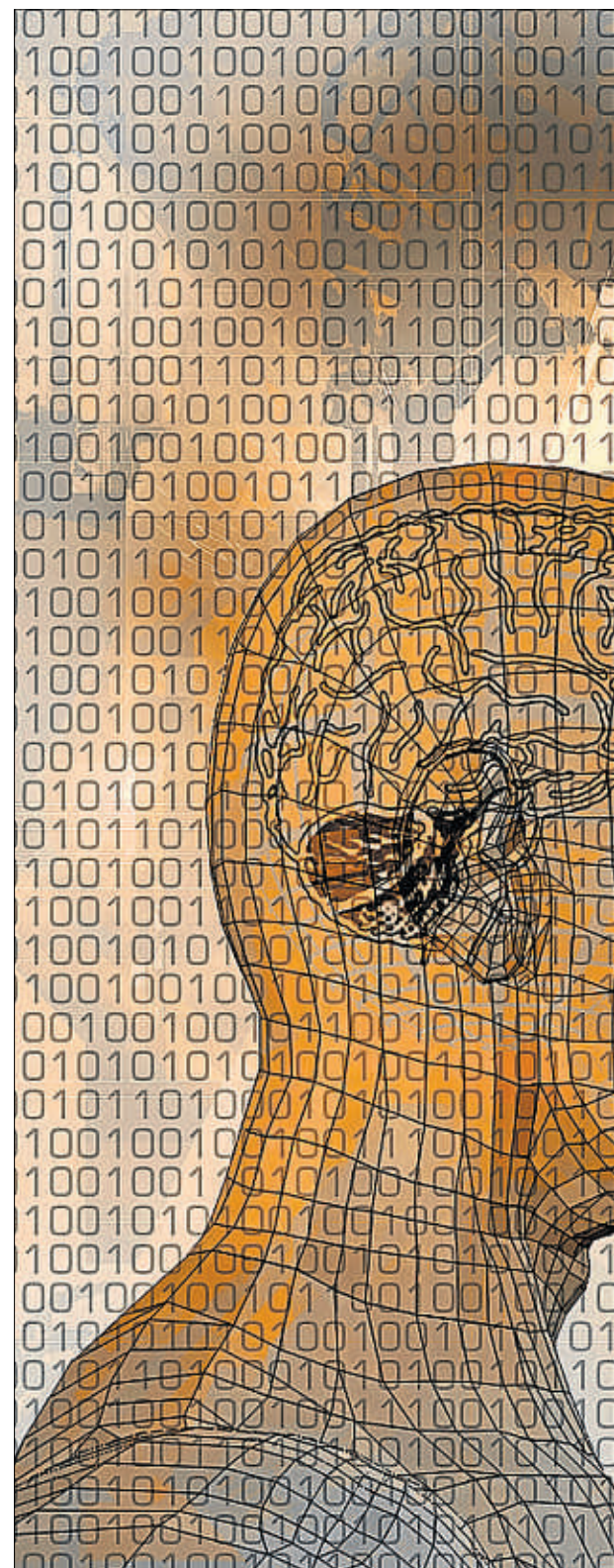
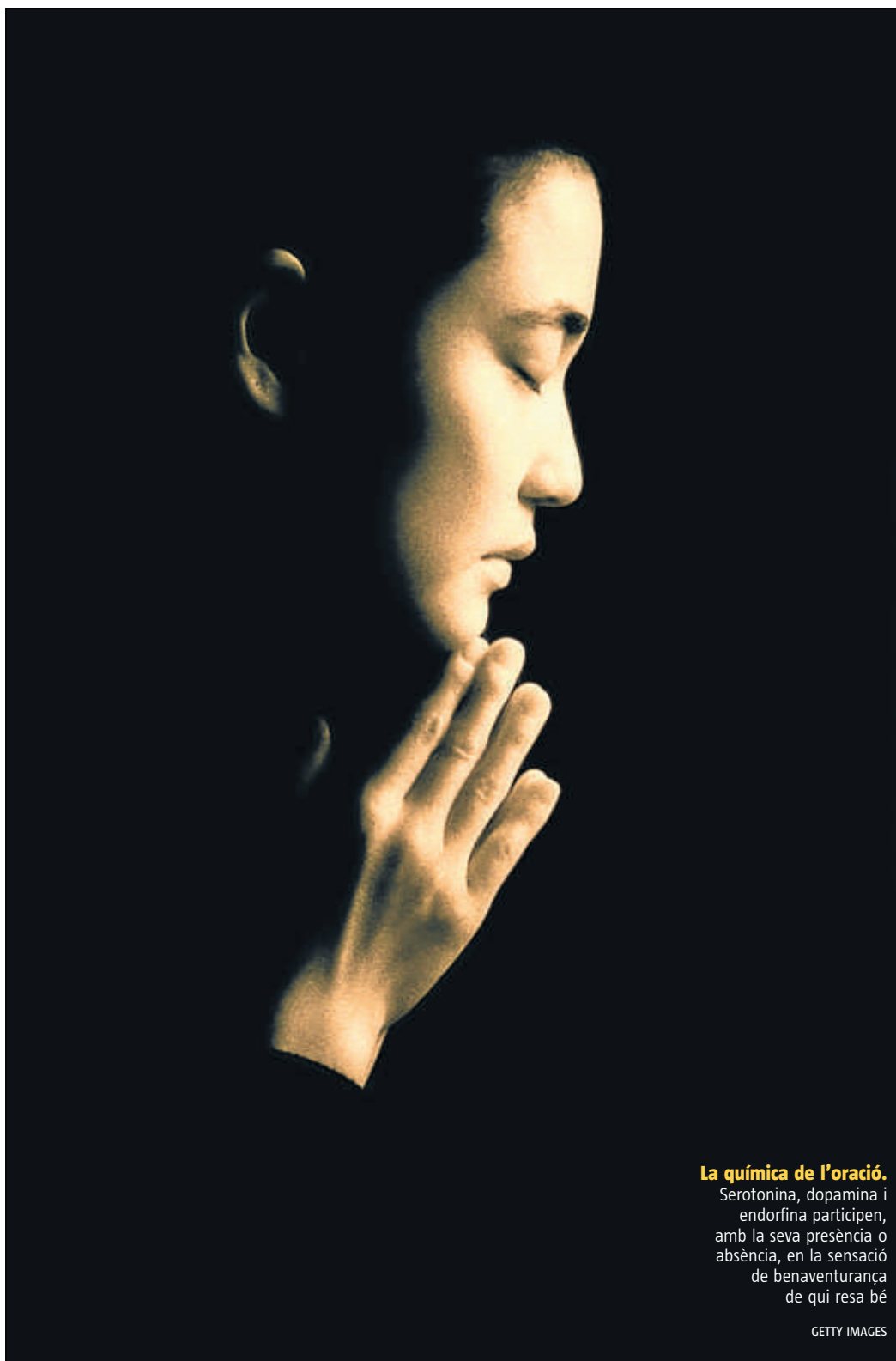
Resultat d'aquesta activitat cerebral: "Depenent de l'experiència concreta, aquestes àrees poden encendre's o apagar-se -aclareix Newberg-. Així, els lòbuls parietals poden *apagar-se* quan una persona experimenta una pèrdua del sentit de si mateixa o

quan experimenta un sentit d'unicitat amb Déu". Newberg va arribar a aquestes conclusions després d'escanejar cervells de monges resant i de budistes meditant, i després d'investigacions realitzades anys enrere amb el difunt psiquiatre dels Estats Units Eugene D'Aquilli.

Les substàncies químiques expliquen moltes coses. "La dopamina està implicada en les sensa-

cions agradables, i la serotonina inhibeix algunes estructures del lòbul temporal -aclareix el fisiòleg Francisco J. Rubia, autor de *La conexión divina. La experiencia mística y la neurobiología*, editat el 2002 per Crítica-. Quan la serotonina deixa d'inhibir la dopamina, es produeix un alliberament de dopamina, i això fa una sensació de plaer i benaventurança".

I encara més, afegeix Rubia:

La química de l'oració.

Serotonina, dopamina i endorfina participen, amb la seva presència o absència, en la sensació de benaventurança de qui resa bé

GETTY IMAGES